

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/140/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719200698
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Tischlerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2719200698.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a členov senátu Mgr. Lucie Mizerovej a JUDr. Petra Dumana, v spore žalobcu: ZATARA, s.r.o., so sídlom Petrova Ves 81, IČO: 45 436 185, zastúpeného advokátom: JUDr. Ľubomír Vanek, so sídlom Potočná 169/85, Skalica, proti žalovaným: 2/ A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom mesto C., 3/ D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. E. XXX/XX, F., zastúpeným advokátom: JUDr. Peter Schmidl, so sídlom Borský Svätý Jur 774, o zaplatenie 9.558,80 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 24. júla 2024 č. k. SI-9C/15/2019 - 175, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že :

Žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 9.225,75 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.225,75 eura od 12.7.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná 2/ a žalovaný 3/ sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 212,36 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 212,36 eura od 12.7.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

II. Odvolanie žalovaných proti zvyškovu zamietajúcemu výroku II. odmieta.

III. Žalobcovi priznáva proti žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 97,48 %.

IV. Žalovanému 3/ priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,56 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovaným 2/ a 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 9.438,11 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.438,11 eura od 12.7.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol a výrokom III. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 2/ a 3/ v rozsahu 97,48 %.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 107 ods. 1 až 3, § 112, § 123, § 124, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1 až 3, § 470 ods. 1, 2, § 489, § 710 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo aj „OZ“).

3. Vecne dôvodil tým, že žalobou podanou na súde dňa 10.5.2019 sa žalobca domáhal, aby súd uložil pôvodne žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 9.558,80

eura s príslušenstvom a náhradu trov konania, a to z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že žalovaní v období od mesiaca máj 2017 do mesiaca marec 2019 užívali byt č. XX, vchod č. 1, 5. poschodie bytového domu súpisné č. XXXX, postaveného na pozemku parcela registra C, parcela č. 3185, v podiele 1/1 a podiel priestoru 1016/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súpisné č. XXXX, bez nájomnej alebo inej zmluvy, ktorá by ich oprávňovala byt užívať a za toto užívanie neposkytovali žalobcovi žiadnu úhradu, čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili. Dňa XX.X.XXXX žalovaný 1/ zomrel, na základe ktorej skutočnosti súd uznesením č. k. SI-9C/15/2019-108 z 12.1.2024 rozhodol, že pokračuje s právnymi nástupcami žalovaného 1/, a to s A. B., nar. XX.X.XXXX ako so žalovanou 2/ a s D. B., nar. XX.X.XXXX ako so žalovaným 3/.

4. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca bol v období od apríla 2017 do marca 2019 výlučným vlastníkom nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom pre obec a katastrálne územie C. na liste vlastníctva č. XXXX, a to bytu č. XX, vchod č. 1, 5. poschodie bytového domu súpisné č. XXXX, postaveného na pozemku parcela registra C, parcela č. 3185, v podiele 1/1 a podiel priestoru 1016/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súpisné č. XXXX. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX zo dňa 8.10.2018 mal súd preukázané, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy V-801/2017 zo dňa 5.4.2017. Zmluvou o prevode vlastníctva bytu a kúpnu zmluvou k rodinnému domu zo dňa 17.9.2014 predávajúci A. B. a G. B. (t.j. žalovaná 2/ a pôvodne žalovaný 1/) ako bezpodieloví spoluvlastníci v podiele 1/1 previedli na kupujúceho ZATARA, s.r.o. (t.j. žalobcu) byt č. XX, na piatom podlaží, bytového domu, súp. č. XXXX, vo vchode č. 1 na ulici H.. Bytový dom súp. č. XXXX je postavený na pozemku registra „C“ KN parcelné číslo 3185 (pozemok pod bytovým domom nie je predmetom prevodu) a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXXX vo veľkosti 1016/10000. Okrem uvedených nehnuteľností bol predmetom zmluvy aj prevod iných nehnuteľností, pričom zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene za prevod všetkých nehnuteľností celkovo vo výške 25.130 eur. Notárska zápisnica napísaná v kancelárii notára Ondreja Ďuriača dňa 21.3.2019 obsahuje právny záväzok, a to vyhlásenie povinnej osoby (ZATARA, s.r.o., IČO: 45 436 185), že na základe Zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 15.3.2019 v lehote do 26.3.2019 vyprace, vystaňuje spolu s osobami, ktoré nehnuteľnosti (byt č. XX, vchod č. 1, 5. poschodie bytového domu súp. č. XXXX, postaveného na pozemku parcela registra C parc. č. 3185, v podiele 1/1 a podiel priestoru 1016/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXXX) užívajú. Ako oprávnená osoba bola uvedená obchodná spoločnosť EXCLUSIVE RPK, s.r.o., IČO: 45 422 397. Nájomnou zmluvou zo dňa 17.12.2015 prenechal prenajímateľ I. J. A. do užívania predmetné nehnuteľnosti (t.j. byt č. XX v bytovom dome súp. č. XXXX) nájomcom A. B. a G. B. (t.j. žalovanej 2/ a pôvodne žalovanému 1/). Výzvom na vystaňovanie a vypratanie nehnuteľnosti zo dňa 17.1.2017 vyzval nový vlastník predmetných nehnuteľností (obchodná spoločnosť DOMUM s.r.o., IČO: 50 035 941) na vystaňovanie z predmetnej nehnuteľnosti. Zo spisu Okresného súdu Senica sp. zn. SI-2C/7/2020 súd zistil, že jeho predmetom je vypratanie predmetných nehnuteľností (t.j. bytu č. XX v bytovom dome súp. č. XXXX), pričom ako žalobca vystupuje obchodná spoločnosť ZATARA, s.r.o. (t.j. žalobca v prejednávanej veci) a ako žalovaní G. B. a A. B. (t.j. pôvodne žalovaný 1/ a žalovaná 2/ v prejednávanej veci). Predmetná právna vec nie je doteraz právoplatne skončená.

5. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil súd prvej inštancie právny záver, že žaloba je čiastočne dôvodná. Súd mal preukázané, že žalovaná 2/ a právny predchodca žalovaného 3/ (G. B. ako pôvodne žalovaný 1/) v rozhodnom období (t.j. od 1.5.2017 do 31.3.2019) užívali predmetné nehnuteľnosti (byt č. XX v bytovom dome súp. č. XXXX pre obec a kat. úz. C.) vo vlastníctve žalobcu. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu za užívanie nehnuteľnosti v sume 415,60 eura mesačne pozostávajúcej zo sumy 300 eur ako nájom a sumu 115,60 eura ako odplatu za plnenia spojené s užívaním bytu. Základnou úlohou v prejednávanej veci bolo zistiť, či žalovaní od mesiaca máj 2017 do mesiaca marec 2019 užívali predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca bol v rozhodnom období (t.j. od 1.5.2017 do 31.3.2019) výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, ako ani skutočnosť, že žalovaní v rozhodnom období predmetné nehnuteľnosti užívali. Sporným však zostalo, či došlo medzi žalobcom na jednej strane a žalovanými 1/ a 2/ na strane druhej k ústne uzatvorenej dohode o bezodplatnom užívaní predmetných nehnuteľností, resp. k písomnej nájomnej zmluve, či sa žalovaní podieľali na úhradách spojených s užívaním bytu a takisto hodnota prípadného obohatenia žalovaných.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že pred preskúmaním uplatňovaného nároku bol povinný zistiť, či subjekty vystupujúce ako strany sporu sú skutočne účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého žalobca odvodzuje svoje subjektívne práva. Vzhľadom na námietku žalovaného 3/ o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie súd konštatoval, že jeho pasívna vecná legitímácia je daná, a to s poukazom na ustanovenie § 470 OZ, v zmysle ktorého dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za poručiťelove dlhy. Uznesením Okresného súdu Skalica č. k. 9D/62/2020 z 11.1.2021 bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiťelovi G. B., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX (pôvodne žalovaný 1/), pričom dedičstvo nadobudli A. B. (t.j. žalovaná 2/) a D. B., nar. XX.X.XXXX. Súd navyše poznamenal, že žalovaný 3/ svoju procesnú obranu neuplatnil včas, keďže žaloba mu bola doručená dňa 18.3.2024, pričom písomné vyjadrenie k žalobe na výzvu súdu podľa § 167 CSP doručil až dňa 23.4.2024, t.j. po uplynutí súdom poskytnutej lehoty 10 dní na vyjadrenie.

7. V prejednávanej veci žalovaní tvrdili, že so žalobcom sa po prevedení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam ústne dohodli na ich bezodplatnom užívaní. K uvedenej dohode malo prísť z dôvodu, že predmetné nehnuteľnosti žalobca nadobudol za výrazne nižšiu cenu z dôvodu dražby, pričom následne mali byť nehnuteľnosti opätovne prevedené na žalovaných, resp. na žalovanú 2/ (písomné vyjadrenie z č.l. 127, ako aj vyjadrenie právneho zástupcu na pojednávaní dňa 20.5.2024). Vychádzajúc z výkladu procesných ustanovení upravujúcich civilný sporový proces ako aj z ustálenej judikatúry teda preukázanie skutočností týkajúcich sa existencie predmetnej dohody zaťažovalo žalovaných, t.j. stranu sporu, ktorá z nich vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Strana sporu je povinná dokazovať skutočností zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha.

8. Vykonaným dokazovaním bolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že v rozhodnom období od 1.5.2017 do 31.3.2019 bol žalobca vlastníkom predmetných nehnuteľností, a to bytu č. XX v bytovom dome č. XXXX zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX pre obec a kat. úz. C.. Takisto bolo zistené, že žalovaní 1/ a 2/ v rozhodnom období predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu užívali. Uvedenú skutočnosť žalovaní nepopreli, preto bolo potrebné ju považovať za nespornú. Zároveň žalovaní nepreukázali existenciu dohody o bezodplatnom užívaní predmetných nehnuteľností. Vychádzajúc z uvedeného mal súd za to, že v prejednávanej veci bola naplnená základná podmienka odôvodňujúca nárok žalobcu, a to užívanie vecí vo vlastníctve žalobcu žalovanými bez náhrady, t.j. konštatoval, že žalobca uniesol dôkazné bremeno.

9. V konaní nebolo sporné, že nájom z Nájomnej zmluvy predmetného bytu zo dňa 17.12.2015 zanikol uplynutím času dňa 31.12.2016, a to s poukazom na ustanovenie § 710 ods. 2 OZ v spojení s ustanovením § 676 ods. 2 OZ, podľa ktorého sa nájomná zmluva, predmetom ktorej je nájom bytu, neobnovuje. Žalovaní síce tvrdili, že žalobca svoj nárok odvodzuje práve z danej zmluvy o nájme, súd však konštatoval, že žalobca si svoj nárok neuplatnil na základe predmetnej zmluvy o nájme. Žalovaní argumentovali, že existenciu dohody (resp. nájomnej zmluvy bez odplaty za užívanie) medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ potvrdil konateľ žalobcu v konaní vedenom Okresným súdom Senica pod sp. zn. SI-5C/4/2017. Predmetom daného konania bol nárok žalobcu (t.j. obchodnej spoločnosti ZATARA, s.r.o.) na vypratanie predmetných nehnuteľností G. B. a A. B. (t.j. žalovanými). Žaloba bola rozsudkom č. k. 5C/4/2017-196 zo dňa 10.12.2019 zamietnutá; rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.1.2020. Na základe návrhu žalovaných teda súd vykonal dokazovanie oboznámením zápisnice o pojednávaní v danej veci zo dňa 10.12.2019. Z výpovede, resp. z vyjadrenia konateľa žalobcu v predmetnej právnej veci vyplynulo, že nájomná zmluva na predmetný byt bola zo strany žalobcu každý rok predlžovaná a následne, keď žalovaní prestali platiť nájom, bola daná výpoveď z nájmu. V prejednávanej právnej veci však konateľ žalobcu uvedené tvrdenie poprel, pričom v priebehu celého konania zotrval na stanovisku, že žalobca so žalovanými neuzatváral nájomné zmluvy, pričom nájomná zmluva uzatvorená s predchádzajúcim vlastníkom bytu ako prenajímateľom (I. J. A.) zanikla uplynutím doby dňa 31.12.2016. V tejto súvislosti bolo teda na žalovaných, aby existenciu týchto nájomných zmlúv uzatvorených so žalobcom preukázali, čo však neurobili a neunesli tak dôkazné bremeno. Tvrdenia samotných žalovaných (jednak pôvodne žalovaného 1/, žalovanej 2/, tak písomné vyjadrenie žalovaného 3/) či už v konaní vedenom pod sp. zn. SI-5C/4/2017 alebo v tomto konaní týkajúce sa existencie nájomných zmlúv uzatvorených medzi žalobcom a žalovanými neboli spôsobilé na unesenie dôkazného bremena, pretože ich nepodporili ďalšími dôkazmi. Súd už len dodal, že ani prípadné preukázanie existencie nájomných zmlúv žalobcu so žalovanými v rozhodnom období by nemalo vplyv

na dôvodnosť nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže žalovaní nepreukázali dohodu o bezodplatnom užívaní predmetných nehnuteľností.

10. Na základe procesnej obrany žalovaných uvedenej v písomnom vyjadrení z 18.7.2019 súd uznesením č. k. 9C/15/2019-31 zo dňa 9.10.2019 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Skalica sp. zn. 2C/15/2019. Dôvodom bola skutočnosť, že predmetom daného konania bolo o.i. posúdenie platnosti Zmluvy o prevode vlastníctva bytu a kúpnej zmluvy k rodinnému domu zo dňa 17.9.2014. Rozsudkom č. k. 2C/5/2019-317 z 2.8.2022 bolo konanie v časti o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výroku I. zastavené, pričom vo zvyšku bola žaloba zamietnutá (výrok II.); rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.11.2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/149/2022-367 z 25.10.2023. Vzhľadom na argumentáciu žalovaných v konaní (písomné vyjadrenie zo dňa 18.7.2019), súd prvej inštancie skúmal predmetnú Zmluvu o prevode vlastníctva bytu a kúpnu zmluvu k rodinnému domu zo dňa 17.9.2014 z pohľadu, či obsahuje náležitosti právneho úkonu v zmysle § 34 a nasl. OZ, pretože v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/5/2019 sa súd nezaoberal platnosťou predmetnej zmluvy, pričom žaloba bola zamietnutá s poukazom na § 137 písm. d) CSP, podľa ktorého je možné podať žalobu na vyslovenie neplatnosti právneho úkonu len v prípade, ak túto možnosť pripúšťa hmotnoprávny predpis, čo však v danom prípade nebolo splnené. Na absolútnu neplatnosť zmluvy je súd povinný prihliadať ex offa. Po jej preskúmaní však súd prvej inštancie konštatoval, že je potrebné ju považovať za platnú, keďže nemal preukázané, že by prejavy vôle zmluvných strán neboli vykonané slobodne, vážne, určite, zrozumiteľne alebo s nemožným predmetom plnenia. Súd mal za to, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti kúpnej zmluvy, t.j. dohodu o predmete kúpy (predmetné nehnuteľnosti) a dohodu o kúpnej cene (25.130 eur). V súvislosti s argumentáciou žalovaných súd uviedol, že výšku kúpnej ceny nemožno považovať za zjavne neprimeranú, resp. dojednanú v rozpore s dobrými mravmi, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že zmluvné strany sa dohodli na použití kúpnej ceny na úhradu dlhu voči záložnému veriteľovi (1. konsolidačná spol. s r.o.) a na zrušení záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam, na základe ktorého bol začatý výkon záložného práva. Takisto uhradenie kúpnej ceny inej osobe ako predávajúcemu súd považoval za súladné s právnymi predpismi. Ustanovenie o úhrade kúpnej ceny predávajúcemu upravené v § 588 OZ má dispozitívny charakter, pričom podľa § 2 ods. 3 OZ si účastníci občianskoprávných vzťahov môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť. Na záver súd dodal, že žalovaní v konaní nepreukázali, že by neboli dodržané podstatné náležitosti právneho úkonu, t.j. že by nebol urobený slobodne, vážne, určite, zrozumiteľne alebo s nemožným predmetom konania.

11. Žalobca si uplatnil nárok na bezdôvodné obohatenie za obdobie od 1.5.2017 do 31.3.2019. Žalovaní svoju procesnú obranu založili na argumentácii, že predmetné nehnuteľnosti užívali na základe ústnej dohody s ich vlastníkom bezodplatne. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX z 8.10.2018 mal súd preukázané, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy V-801/2017 z 5.4.2017. Súd mal za to, že hoci žalobca nedoložil uvedenú kúpnu zmluvu a nie je teda zrejмый dátum, kedy žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, pričom zároveň nie je zrejмый ani dátum prevodu vlastníckeho práva žalobcu na tretiu osobu (uvedený moment nevyplýva z Notárskej zápisnice z 21.3.2019), vlastnícke právo žalobcu v rozhodnom období žalovaní nespochybnili, z ktorého dôvodu súd uvedenú skutočnosť (t.j. vlastnícke právo žalobcu v rozhodnom období od 1.5.2017 do 31.3.2019) považoval za nespornú. Súd dodal, že listinný dôkaz Výzva na vystaňovanie zo dňa 17.1.2017 nemá pre dané konanie žiadny význam, pretože ju podával tretí subjekt (DOMUM, s.r.o., IČO: 50 035 941), pričom vypratanie nehnuteľnosti bolo predmetom iného konania tamjšieho súdu (sp. zn. SI-5C/4/2017).

12. Čo sa týka uplatnenej výšky náhrady za užívanie predmetných nehnuteľností, súd prvej inštancie vychádzal z výšky nájomného dohodnutého na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 17.12.2015 medzi prenajímateľom I. J. A. a nájomcami A. B. a G. B. (t.j. žalovanými) v bezprostredne predchádzajúcom období (t.j. od 1.1.2016 do 31.12.2016), pričom mal za to, že uvedená výška peňažnej náhrady uplatnená žalobcom vychádza z finančného ocenenia prospechu, ktorý žalovaným vznikol užívaním predmetných nehnuteľností. Majetkové vyjadrenie tohto prospechu je peňažná suma, ktorá zodpovedá čiastkam obvykle vynakladaným v danom mieste a čase za užívanie vecí (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 1185/2014). Vychádzajúc z uvedeného mal súd za to, že požadovaná suma 300 eur mesačne za nájom bytu v meste C. v rokoch 2017 až 2019 je primeraná pomerom v danej lokalite

v rozhodnom období. Súd v tejto súvislosti konštatoval, že žalovaní spochybnili výšku náhrady za užívanie nehnuteľnosti až prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 24.7.2024, t.j. ich procesnú obranu je potrebné považovať za oneskorenú. V písomnom vyjadrení z 22.4.2024 síce žalovaní vyjadrili nesúhlas s argumentáciou žalobcu, že boli povinní uhrádzať sumu bežného nájmu tak, ako bolo dohodnuté s predchádzajúcim vlastníkom bytu, jednoznačne však neuviedli, že nesúhlasia s výškou nároku žalobcu. Z obsahu vyjadrenia vyznieva, že nárok žalobcu považujú za nedôvodný z iného dôvodu, a to že mala byť medzi účastníkmi uzatvorená dohoda o bezodplatnom užívaní nehnuteľnosti, ktorej existenciu však žalovaní nepreukázali. Nad rámec uvedenej argumentácie súd dodal, že žalovaní ani nenavrhlí vykonať žiadne dokazovanie za účelom preukázania, aká výška náhrady za užívanie predmetného bytu v rozhodujúcom období by bola primeraná. Súd v tejto súvislosti poukázal na odhad priemernej ceny nájmu 3-izbových bytov v meste C. z 10.9.2020 Realitnej kancelárie 3RP s.r.o., IČO: 53 070 372, podľa ktorého na základe skúseností s nájmom podobných priestorov v danej lokalite (t.j. C., 3-izbový byt s úžitkovou plochou 83 m²) realitná kancelária odhadla cenu nájmu na sumu 300 eur až 360 eur (plus energie podľa skutočnej spotreby). Uvedené skutočnosti neboli podľa názoru súdu spôsobilé vyvrátiť listinné dôkazy predložené žalovanými, konkrétne inzercie na prenájom bytov, pretože jedná sa jednalo o inzerciu z obdobia roku 2024, a jedná sa o inú lokalitu (mesto Skalica).

13. Žalovaní v konaní argumentovali aj tým, že platili úhrady za užívanie bytu. V tejto súvislosti súd konštatoval, že žalovaní najprv tvrdili, že uhrádzali platby spojené s užívaním bytu (písomné vyjadrenie z 22.4.2024), v neskoršom priebehu konania však uviedli, že s poukazom na mailovú komunikáciu so súčasným správcou bytového domu Služby a Správa s.r.o. sú ochotní uhradiť náklady spojené s užívaním bytu za obdobie od 1.4.2017 do 31.3.2019, keďže hoci boli tieto poplatky zo strany žalovaných za určité obdobie hradené (žalovaná 2/ však nevedela uviesť, za aké konkrétne obdobie), neskôr boli tieto platby od 25.1.2017 do 20.4.2017 vrátené, a to z dôvodu ich uhrádzania zo strany žalobcu (písomné vyjadrenie žalovaných zo dňa 8.7.2024), t.j. okrem iného aj platba vyplývajúca z podacieho lístka zo dňa 18.4.2017. Z uvedenej mailovej komunikácie so súčasným správcou bytového domu Služby a Správa s.r.o. vyplynulo, že hoci boli platby za užívanie bytu hradené manželmi B., tieto boli dňa 18.5.2017 vrátené na ich účet (možno predpokladať, že sa tak udialo z dôvodu, že neboli vlastníkami predmetného bytu). Z potvrdenia predchádzajúceho správcu bytového domu SKAL & CO, spol. s r.o. z 10.5.2019 bolo preukázané, že na predmetnom byte sú uhradené všetky platby za plnenia spojené s užívaním bytu od 1.4.2017 do 31.3.2019. Z oznámenia obchodnej spoločnosti TERMMING, a.s., IČO: 35 972 254 (právneho nástupcu pôvodného správcu bytového domu SKAL & CO, spol. s r.o.) z 28.5.2024 vyplynulo, že platby spojené s užívaním bytu č. XX v dome XXXX/XX H. K. C. v období od 1.5.2017 do 31.3.2019 boli uhradené nasledovne: za mesiac máj 2017 uhradil platbu dňa 5.5.2017 A. A. (t.j. konateľ žalobcu) a od 1.6.2017 do 31.3.2019 uhrádzal platby žalobca.

14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel a žalovaným 2/ a 3/ podľa § 456 OZ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 9.438,11 eura predstavujúcu majetkový prospech žalovaných získaný plnením bez právneho dôvodu, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že pôvodne žalovaný 1/ a žalovaná 2/ sa bezdôvodne obohatili na úkor žalobcu tým, že užívali predmetné nehnuteľnosti bez právneho titulu bezodplatne. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie vychádzal z nasledovného výpočtu: 294,91 eura za mesiac máj 2019 + 9.143,20 eura (415,60 eura x 22 kalendárnych mesiacov). Súd uložil povinnosť žalovaným spoločne a nerozdielne s tým, že v zmysle § 470 OZ zodpovedá žalovaný 3/ ako dedič po pôvodne žalovanom 1/ za poručiťelove dlhy do výšky ceny nadobudnutého dedičstva, ktoré na neho prešlo poručiťelovou smrťou, t.j. do sumy 400 eur, a to s poukazom na rozhodnutie o dedičstve - uznesenie Okresného súdu Skalica č. k. 9D/62/2020 z 11.1.2021, podľa ktorého žalovaný 3/ nadobudol dedičstvo v cene 400 eur (osobné motorové vozidlo zn. SEAT INCA). Takisto súd poukázal na skutočnosť, že bolo na žalovanom 3/, aby preukázal, že cena ním nadobudnutého dedičstva už bola vyčerpaná, ktorú skutočnosť však nepreukázal a ani netvrdil.

15. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol z dôvodu, že v tejto časti (t.j. za obdobie od 1.5.2017 do 9.5.2017) je nárok žalobcu premlčaný. K bezdôvodnému obohateniu získanému plnením bez právneho dôvodu dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu, a komu plnil. V danom prípade k bezdôvodnému obohateniu dochádzalo každým dňom užívania predmetných nehnuteľností žalovanými a začiatok plynutia premlčacej doby (či už subjektívnej alebo objektívnej) je rôzny (mení sa každý deň). V prejednávanej príhode žalovaní

vzniesli námietku premlčania v časti uplatneného nároku za obdobie od 1.4.2017 do 10.5.2017. Žaloba bola podaná na súd dňa 10.5.2017 (správne 10.5.2019 – pozn. odvolacieho súdu) a žalobca si ňou uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.5.2017, súd preto konštatoval, že nárok je za obdobie predchádzajúce dňu 10.5.2017 premlčaný, a to aplikujúc subjektívnu premlčaciu dobu, keďže v danom období mal žalobca vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a takisto o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, vychádzajúc okrem iného zo skutočnosti, že predmetné nehnuteľnosti žalobca nadobudol od predchádzajúceho vlastníka DOMUM, s.r.o. na základe kúpnej zmluvy z 5.4.2017, t.j. preukázateľne musel mať vedomosť o tom, že ich v rozhodnom období užívajú žalovaní.

16. S poukazom na skutočnosť, že žalovaní sa dostali do omeškania s plnením peňažného záväzku, súd žalobcovi priznal aj nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne, ktorých výška je v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalobca si pôvodne uplatnil nárok na úroky z omeškania zo žalovanej sumy od 10.5.2019 (t.j. odo dňa podania žaloby), v priebehu konania svoj nárok upravil v tom smere, že navrhol priznať nárok na úroky z omeškania zo žalovanej sumy od 12.7.2019, t.j. odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovaným 1/ a 2/, ktorú možno považovať za výzvu na plnenie. V prejednávanej príhode súd konštatoval, že žalobca nepreukázal doručenie výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným pred podaním žaloby, z ktorého dôvodu sa žalovaní dostali do omeškania s plnením peňažného dlhu nasledujúcim dňom po doručení žaloby. S poukazom na uvedené skutočnosti pri zohľadnení možnosti dobrovoľného plnenia zo strany žalovaných nasledujúci deň po doručení žaloby súd žalobcovi priznal úroky z omeškania od 12.7.2019 do zaplatenia, a to zo sumy 9.438,11 eura a vo zvyšku žalobu zamietol, s poukazom na premlčanie časti nároku žalobcu.

17. K trestným konaniam vedeným na základe trestných oznámení strán sporu súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na ich ukončenie nemajú pre posúdenie danej veci právny význam. V oboch prípadoch boli trestné oznámenia odmietnuté. Žalobca pôvodne navrhol vykonať dokazovanie aj výpismi z účtu D. B. a oboznámením spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 5Cb/22/2021 (konkrétne so žalobou, platobným rozkazom a späťvzatím žaloby), v neskoršom priebehu konania na vykonaní uvedených dôkazov netrval.

18. V časti o trovách konania súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“), vecne procesným úspechom žalobcu v rozsahu 97,48 %.

19. Proti tomuto rozsudku podali včas v celom rozsahu odvolanie žalovaní 2/ a 3/ s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnili ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Žalovaní mali za to, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a najmä nesprávnych skutkových zistení, napriek tomu, že žalovaní v tomto konaní poukazovali na iné konania vedené na Okresnom súde, z nich najmä SI-5C/4/2017 a najmä na zápisnicu zo dňa 10.12.2019, kde bolo žalobcom jasne uvedené, že tento mal so žalovanou a jej nebohým manželom uzatvorenú nájomnú zmluvu, ktorá bola ukončená písomnou výpoveďou nájmu zo strany žalobcu, pričom uvedená výpoveď v konaní nebola preukázaná. Rovnako tak žalobca v zápisnici uviedol, že na Okresnom súde Skalica prebieha konanie ohľadom uhradenia nájmu. Žalobca počas celého konania nepredložil nájomnú zmluvu ani výpoveď z nájmu, z toho dôvodu žalovaným nebolo zrejmé, akým spôsobom súd dospel k ustáleniu výšky nájmu v sume 300 eur. Žalobca si uplatnil žalobu na plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré pozostávalo z mesačných platieb založených na nájomnom vo výške 300 eur a preddavkových platiach vo výške 115,60 eura za obdobie 4/2017-3/2019. Uviedli, že žalobca podal žalobu dňa 10.5.2019, pričom žalovaní vzniesli voči uplatnenému peňažnému nároku námietku premlčania v časti od 1.4.2017 do 10.5.2017, teda jednalo by sa za mesiac apríl 2017 o plnú sumu nájmu a preddavkových platieb v hodnote 415,60 eura a za mesiac máj o sumu zodpovedajúcu alikvotnej čiastke v hodnote 120,66 eura, spolu 536,26 eura. Súd však v rozsudku priznal žalobcovi nárok na plnenie vo výške 9.438,11 eura, teda v podstate uznal námietku premlčania len v rozsahu 120,69 eura za obdobie 1.5.2017-9.5.2017. Uvedené zo strany žalovaných nie je pochopiteľné, pretože samotná žaloba bola podávaná od obdobia 4/2017 vrátane, pričom žalovaní vzniesli námietku práve od momentu 1.4.2017 do 9.5.2017.

20. Žalovaný 3/ zároveň napadol výrok rozsudku týkajúci sa povinnosti uhradiť nárok žalobcu v plnej výške spoločne a nerozdielne spolu so žalovanou 2/. Uviedol, že v konaní viackrát poukazyval na skutočnosť, že spornú nehnuteľnosť nevyužíval, pričom ako právny nástupca nebohého žalovaného 1/ G. B. by mal v zmysle ust. § 470 ods. 1 OZ zodpovedať za dlhy poručiteľa len do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. V konaní bolo predložené a oboznámené uznesenie z dedičského konania sp. zn. 9D/62/2020, Dnot 179/2020, ktoré preukazuje, do akej ceny bolo nadobudnuté dedičstvo žalovaným 3/ – D. B.. Tento v dedičskom konaní zdedil motorové vozidlo SEAT INCA v zostatkovej hodnote 400 eur, pričom zároveň prebral na seba záväzok v celosti zodpovedať za pohľadávku prihlásenú do dedičského konania v sume 1.246,52 eura. Nakoľko žalovaný 3/ v dedičskom konaní síce nadobudol dedičstvo v sume 400 eur, avšak zároveň zodpovedal za dlhy poručiteľa vo výške 1.246,52 eura, ktoré v plnom rozsahu uhradil, nie je možné ho ako právneho nástupcu v danom konaní zaviazať k úhrade dlhu po poručiťovi, pretože by prišlo takýmto konaním práve k porušeniu ust. § 470 ods. 1 OZ.

21. Žalobca sa k odvolaniu žalovaných nevyjadril.

22. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku I. potrebné zmeniť podľa § 388 CSP, pretože neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie ani zrušenie v tejto časti.

23. Keďže žalovaní 2/ a 3/ napadli rozsudok súdu prvej inštancie výslovne v celom rozsahu, pričom žaloba bola vo výroku II. zvyškovo zamietnutá, odvolanie žalovaných 2/ a 3/ proti výroku II. bolo potrebné odmietnuť. Dodáva sa, že osobou oprávnenou podať odvolanie (t. j. osobou, majúcou subjektívnu procesnú legitimáciu) je tá strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak odvolanie podala sporová strana, je povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnuté v jej neprospech. Podmienkou subjektívnej prípustnosti odvolania je existencia ujmy spôsobenej napadnutým rozhodnutím. Túto je potrebné posudzovať výlučne z hľadiska procesného, pričom sa musí vychádzať z výroku rozhodnutia napadnutého odvolaním. Ujma môže mať podobu formálnu, ktorá sa navonok prejavuje v odlišnosti napadnutého výroku rozhodnutia od posledného návrhu sporovej strany vo veci samej v jej neprospech. Formálna ujma môže vzniknúť vtedy, ak nebolo žalobe alebo návrhu vyhovieť čo len sčasti, ak súd prekročil žalobný návrh alebo prisúdil niečo iné, než čoho sa strana domáhala. Ujma môže mať aj povahu materiálu, a to vtedy, ak rozhodnutie znevýhodňuje odvolateľa alebo zhorší jeho právne postavenie. Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že takáto ujma sporovej strane nevznikla, odvolanie odmietne.

24. Výrokom II., ktorým bola žaloba zvyškovo zamietnutá, nebola a ani nemohla byť žalovaným 2/ a 3/ spôsobená žiadna materiálna ani formálna ujma. Odvolací súd preto odvolanie žalovaných proti výroku II. odmietol, ako podané neoprávnenou osobou, z dôvodu nedostatku ich subjektívneho oprávnenia podať odvolanie voči rozhodnutiu, ktoré nebolo v ich neprospech (§ 359, § 386 písm. b/ CSP).

25. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu domáhajúceho sa zaplata sumy 9.558,80 eura s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia čiastočne vyhovel v časti o zaplata sumy 9.438,11 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.438,11 eura od 12.7.2019 s tým, že na zaplata priznanej sumy zaviazal žalovaným 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne, keď dospel k záveru, že žalovaná 2/ a právny predchodca žalovaného 3/ (G. B. ako pôvodne žalovaný 1/) v rozhodnom období (t.j. od 1.5.2017 do 31.3.2019) užívali nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu bez platného právneho titulu, keďže obrana žalovaných

o bezodplatnom užívaní predmetných nehnuteľností na základe dohody so žalobcom, nebola v konaní preukázaná.

26. Žalovaní v odvolaní namietali nesprávne zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie, nesprávne právne posúdenie veci, ako aj inú vadu konania, ktorá ma za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

27. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy, pričom nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

28. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobca bol v období od apríla 2017 do marca 2019 výlučným vlastníkom nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom pre obec a kat. úz. C. na liste vlastníctva č. XXXX, a to bytu č. XX, vchod č. 1, 5. poschodie bytového domu súp. č. XXXX, postaveného na pozemku parcely reg. C, parc. č. 3185, v podiele 1/1 a podiel priestoru 1016/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXXX. Žalobca sporný byt nadobudol od žalovaných (pôvodne žalovaného 1/ a žalovanej 2/) už v roku 2014 titulom Zmluvy o prevode vlastníctva bytu a kúpnej zmluvy k rodinnému domu zo dňa 17.9.2014, pričom následne bol sporný byt prevádzaný na ďalšie subjekty; v apríli 2017 opätovne na žalobcu. Pôvodne žalovaný 1/ a žalovaná 2/ v rozhodnom období od 1.5.2017 do 31.3.2019 predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu užívali. Nájomná zmluva uzatvorená medzi žalovanými (povodne žalovaným 1/ a žalovanou 2/) a predchádzajúcim vlastníkom bytu ako prenajímateľom (I. J. A.) zanikla uplynutím doby dňa 31.12.2016. V priebehu konania žalovaný 1/ zomrel, preto súd rozhodol, že pokračuje v konaní s právnymi nástupcami žalovaného 1/, a to s A. B., nar. XX.X.XXXX ako so žalovanou 2/ (i pôvodne žalovaná 2/) a s D. B., nar. XX.X.XXXX ako so žalovaným 3/. V konaní nebola preukázaná žalovanými tvrdená existencia dohody o bezodplatnom užívaní sporných nehnuteľností uzatvorená so žalobcom a ani existencia nájomnej zmluvy uzatvorenej so žalobcom vzťahujúca sa na rozhodné obdobie. Žalovaní za rozhodné obdobie nájom neuhrádzali.

29. Pokiaľ ide o námietku nesprávne zisteného skutkového stavu, túto odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) CSP možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu prvej inštancie v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

30. Z tejto odvolacej námietky žalovaných možno vyvodiť, že nesúhlasia s hodnotením dôkazov súdom prvej inštancie vo vzťahu k preukázaniu skutočnosti, že by žalovaní so žalobcom uzatvorili nájomnú zmluvu alebo akúkoľvek inú dohodu, ktorá by ich oprávňovala užívať sporný byt. Súdom prvej inštancie vykonané dokazovanie vyhodnotil tak, že žalovaní neunesli dôkazné bremeno o existencii nájomných zmlúv uzatvorených so žalobcom, keď samotné tvrdenia nie sú spôsobilé na unesenie dôkazného bremena, pretože ich nepodporili ďalšími dôkazmi.

31. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke odvolací súd konštatuje, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Súdom hodnotí každý jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súdom hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súdom dospeje nesprávnym hodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Voľnosť hodnotenia dôkazu taktiež neznamená, že súdom nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu teda neznamená ľubovôľu pri hodnotení dôkazov a hodnotiacia úvaha súdu musí zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci. Výsledky hodnotenia dôkazov sú pritom imanentnou súčasťou odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). V tomto smere súdom prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

Hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu.

32. Vykonaným dokazovaním sa ani podľa odvolacieho súdu nezistili skutočnosti preukazujúce tvrdenia žalovaných o existencii nájomnej zmluvy, či inej dohody o bezodplatnom užívaní bytu uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanými oprávňujúcej žalovaných na užívanie bytu. V konaní totiž nebola preukázaná dohoda zmluvných strán o bezodplatnosti užívania sporného bytu, keďže žalobca existenciu takejto dohody od začiatku popieral a žalovaní v tomto smere žiadne dokazovanie nenavrhl. Uzavretie konkludentnej dohody o bezodplatnom užívaní bytu nemožno bez ďalšieho vidieť len v jeho dlhodobom užívaní, pretože o konkludentnú dohodu ide iba vtedy, keď je bezodplatné užívanie veci zreteľným výrazom uváženej zhodnej vôle zmluvných strán, čo sa však v prejednávanej veci nepreukázalo.

33. Pokiaľ žalovaní poukazovali na výpoveď konateľa žalobcu v inom súdom konaní sp. zn. SI-5C/4/2017 a najmä na zápisnicu zo dňa 10.12.2019, kde bolo žalobcom uvedené, že tento mal so žalovanou a jej nebohým manželom uzatvorenú nájomnú zmluvu, ktorá bola ukončená písomnou výpoveďou nájmu zo strany žalobcu, pričom uvedená výpoveď v konaní nebola preukázaná, s touto námietkou sa vysporiadal už súd prvej inštancie tak, že v prejednávanej právnej veci konateľ žalobcu uvedené tvrdenie poprel, pričom v priebehu celého konania zotrval na stanovisku, že žalobca so žalovanými neuzatváral nájomné zmluvy, pričom nájomná zmluva uzatvorená s predchádzajúcim vlastníkom bytu ako prenajímateľom (I. J. A.) zanikla uplynutím doby dňa 31.12.2016, a preto bolo na žalovaných, aby svoje tvrdenia o existencii nájomných zmlúv preukázali. Zároveň však odvolací súd v tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaní v konaní tvrdili, že nájomné zmluvy so žalobcom uzatvorené neboli (napr. vyjadrenie z 22.4.2024 /č.l. 127/, vyjadrenie na pojednávaní dňa 20.5.2024 /č.l. 134/, vyjadrenie žalovaných z 8.7.2024 /č.l. 151/), ale bola s ním uzatvorená dohoda o bezodplatnom užívaní bytu, preto táto ich námietka v odvolacom konaní vyznieva rozporuplne.

34. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že dôkazné bremeno preukázania existencie dohody o bezodplatnom užívaní sporného bytu ťažilo žalovaných. Dodáva sa, že dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Procesnoprávnym následkom neunesenia dôkazného bremena stranou sporu je jej neúspech v spore. Pod vyhodnotením dôkazov je treba rozumieť aj zhodnotenie absencie dôkazov (vedúcej k neuneseniu dôkazného bremena). Ak súd rozhoduje v situácii dôkaznej núdze, dopad (neúspech) sa pričíta strane, na ktorej leží podľa predpisov hmotného práva dôkazné bremeno (zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva). Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí strana preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. Z nej potom vyplýva i to, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda ktorá zo strán sporu je povinná stanovený okruh skutočností preukázať. Otázka posudzovania dôkazného bremena je integrálnou súčasťou zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov. Nejde teda o právne posudzovanie veci, ktorým treba spravidla rozumieť hmotnoprávne posúdenie (subsumpciu) /rozhodnutie Ústavného súdu SR II. ÚS 400/09, publikované v Zbierke pod č. 21/2010/.

35. Povinnosť navrhnúť alebo označiť dôkazné prostriedky je v sporovom konaní povinnosťou strán, ktorá im je všeobecne uložená v ustanovení § 185 CSP. Ide o povinnosť tej zo strán, ktorá tvrdí skutočnosť, ktorá má byť v konaní preukázaná. Povinnosť strán tvrdiť určité potrebné skutočnosti v sporovom konaní ovládanom prejednávacou zásadou sa nazýva povinnosť tvrdenia a vzťahuje sa vždy na konkrétnu skutočnosť stranou uvádzanou. V prípade, že ju strana splnila, platí, že uniesla bremeno tvrdenia. Existencia tvrdenej skutočnosti podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti strany označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, rozhoduje vždy súd a procesný predpis strane priznáva právo na vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Vo všeobecnosti platí, že dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá existenciu tejto skutočnosti tiež tvrdí. V rámci dokazovania platí zásada, že každý účastník musí uniesť dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje. Ide tu o tzv. delenie alebo presúvanie dôkazného bremena. Neplatí teda, že dokazovať skutočnosti je len povinnosťou žalobcu. Pokiaľ teda žalovaní tvrdili, že uzatvorili so žalobcom dohodu o bezodplatnom užívaní sporného bytu, bolo ich povinnosťou tiež uvedené tvrdenie preukázať, k čomu však v prejednávanej veci nedošlo, ako správne uzavrel i súd prvej inštancie.

36. Pokiaľ žalovaným nebolo zrejmé, akým spôsobom súd prvej inštancie dospel k ustáleniu výšky nájmu v sume 300 eur, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa tejto otázke venoval v ods. 34 napadnutého rozsudku, kde jasne a výstižne vysvetlil, ako dospel k sume finančného ocenenia prospechu, ktorý žalovaným vznikol užívaním predmetných nehnuteľností, pričom odvolací súd s týmto odôvodnením nemá dôvod nesúhlasiť a podrobnostiach na neho odkazuje.

37. Dôvodnou nebola ani námietka žalovaných, že súd prvej inštancie uznal námietku premlčania len v rozsahu 120,69 eura, teda len za obdobie 1.5.2017-9.5.2017, pričom samotná žaloba bola podávaná od obdobia 4/2017 vrátane a žalovaní vzniesli námietku práve od momentu 1.4.2017 do 9.5.2017 (čomu by zodpovedala suma 536,26 eura). I pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, pretože žalobca v žalobe uviedol, že si nárokuje zaplatenie sumy 9.558,80 eura, ktorá zodpovedá nájomnému za 23 mesiacov (23 x 415,60 eura), t.j. obdobiu od 1.5.2017 do 31.3.2019, čo ako rozhodné obdobie správne v konaní ustálil i súd prvej inštancie. Žalobu žalobca podal na súd dňa 10.5.2019, pričom na základe vznesenej námietky premlčania súd prvej inštancie konštatoval, že nárok je za obdobie predchádzajúce dňu 10.5.2017 (t.j. za obdobie od 1.5. do 9.5.2017) premlčaný, a to aplikujúc subjektívnu premlčaciu dobu. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia teda súd prvej inštancie vychádzal z nasledovného výpočtu: 294,91 eura (aliquotná časť nájomného za mesiac máj, t.j. 22 dní v dôsledku vznesenej námietky premlčania) + 9.143,20 eura (415,60 eura x 22 kalendárnych mesiacov), s čím opätovne nemá odvolací súd dôvod nesúhlasiť.

38. Vo vzťahu k žalovanými namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

39. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

40. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa odchýlil od právneho názoru súdu prvej inštancie, že žalovaní (žalovaná 2/ a pôvodný žalovaný 1/) užívali byt bez právneho dôvodu, a teda na úkor žalobcu sa obohacovali, čoho následkom bol vznik práva žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia (majetkového prospechu) od žalovaných. Takýto záver je plne v súlade s ustálenou súdnou praxou. O plnenie bez právneho dôvodu ide tiež v prípade užívania bytu bez nájomnej či inej zmluvy alebo iného titulu oprávňujúceho tento byt užívať. V prípade takéhoto plnenia získava majetkovú hodnotu (a teda je povinný vydať získané bezdôvodné obohatenie) ten, kto uvedené plnenie prijíma (kto realizuje užívateľské oprávnenia) bez právneho dôvodu, bez poskytovania náhrady za vykonávanie jemu nepatriacich oprávnení a bez toho, aby sa jeho majetok zmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom zakladajúcim právo užívať byt. Keďže príjemca takéhoto plnenia nie je - vzhľadom na samu povahu plnenia - schopný vrátiť ho, je povinný nahradiť bezdôvodné obohatenie vo forme peňažnej náhrady (§ 458 ods. 1 OZ). Majetkovým vyjadrením tohto prospechu je potom peňažná suma, ktorá zodpovedá nájomnému realizovanému zvyčajne v danom mieste a čase za porovnateľné nehnuteľnosti. V prejednávanom spore nebolo preukázané uzatvorenie nájomnej zmluvy medzi žalobcom a pôvodne žalovaným 1/ a žalovanou 2/ (navyše žalovaní v konaní sami tvrdili, že nájomný vzťah so žalobcom nebol, ale bola medzi nimi uzatvorená dohoda o bezodplatnom užívaní) a ani inej zmluvy, ktorá by oprávňovala žalovaných na bezodplatné užívanie sporného bytu. Preto bol záver súdu prvej inštancie o vzniku majetkového prospechu na strane žalovaných spočívajúceho v užívaní bytu bez právneho dôvodu (keď existencia žiadneho titulu na užívanie bytu v konaní preukázaná nebola) správny.

41. Odvolací súd však ako čiastočne dôvodnú vyhodnotil odvoláciu námietku žalovaného 3/, keď namietal, že bol na zaplatenie žalovanej pohľadávky zaviazaný spoločne a nerozdielne so žalovanou 2/. Súd prvej inštancie síce aplikoval relevantné zákonné ustanovenia (§ 470 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka), avšak nesprávne ich interpretoval, čo založilo nesprávne právne posúdenie veci, a teda naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

42. Podľa § 470 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou. Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiťelovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

43. Ten, kto (ako dedič) nadobudol dedičstvo, nezodpovedá za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou, v plnom (neobmedzenom) rozsahu. Z ust. § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva zásada, že dedič zodpovedá za dlhy poručiťela (preberá poručiťelove dlhy) a za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťela len obmedzene, a to do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Zodpovednosť dediča za dlhy poručiťela a za primerané náklady spojené s pohrebom je obmedzená - ako sa uvádza v ust. § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka - cenou nadobudnutého dedičstva; až do výšky ceny nadobudnutého dedičstva je dedič povinný na úhradu dlhov a primeraných nákladov pohrebu použiť tak zdedený, ako aj svoj vlastný majetok (prechodom zdedeného majetku na dediča došlo k splynutiu s jeho doterajším vlastným majetkom). Požiadavke veriteľa na úhradu pohľadávky voči poručiťelovi sa dedič úspešne ubráni (úplne alebo sčasti) len vtedy, ak preukáže, že do ceny nadobudnutého dedičstva uspokojil iných veriteľov poručiťela, ktorých pohľadávky mali prednosť pred vymáhanou pohľadávkou. Pretože výrokmi uznesenia o dedičstve o tom, aký majetok patrí do dedičstva, aká je cena tohto majetku alebo aké dlhy poručiťel zanechal, nie sú veritelia viazaní, môžu o tom v konaniach, v ktorých sa domáhajú zaplataenia svojich pohľadávok voči poručiťelovi proti jeho dedičovi, tvrdiť a preukazovať rozhodné skutočnosti bez toho, aby súd mohol vychádzať zo záveru, že o týchto otázkach už bolo v inom konaní (v uznesení o dedičstve) právoplatne rozhodnuté. Rozsah zodpovednosti dediča za dlhy poručiťela a za primerané náklady spojené s pohrebom je daný stavom majetku zanechaného poručiťelom jeho dedičom a cenou tohto majetku (v čase poručiťelovej smrti, ku ktorému sa dedičstvo nadobúda - porov. § 460 Občianskeho zákonníka) na jednej strane a výškou poručiťelových dlhov a primeraných nákladov jeho pohrebu na strane druhej; ak je rozsah tejto zodpovednosti zisťovaný v konaní, v ktorom sa veriteľ domáha zaplataenia svojej pohľadávky voči poručiťelovi proti dedičovi, žalujúci veriteľ má povinnosť tvrdenia a dôkazu o stave majetku zanechaného poručiťelom jeho dedičom a o cene tohto majetku a žalovaný dedič tvrdí a preukazuje okolnosti o stave poručiťelových dlhov a o primeraných nákladoch spojených s pohrebom, pričom z výsledkov dedičského konania (ak bol vykonaný dôkaz príslušnými listinami z dedičského spisu) spravidla možno v tomto smere vychádzať, len ak nebolo žalujúcim veriteľom alebo žalovaným dedičom tvrdené a preukázané niečo iné.

44. Ak k vyporiadaniu dlhu dohodou medzi dedičmi a veriteľom nedôjde, spôsob, akým zodpovedajú za poručiťelove dlhy vyplýva priamo z ustanovenia § 470 ods. 2 OZ. Ide o delenú zodpovednosť, podľa ktorej zodpovedajú za dlhy v pomere k hodnote, v akej nadobudli dedičstvo (zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol). Pre určenie pomeru, v akom dedič zodpovedá za každý dlh poručiťela je preto postačujúce, ak rozhodnutie o dedičstve obsahuje rozdelenie majetkových práv poručiťela medzi dedičmi a hodnotu týchto práv. Inak povedané, skutočnosť, v akom rozsahu dedič zodpovedá za dlhy poručiťela, a teda v akom rozsahu prechádzajú na neho povinnosti poručiťela, je zrejmá z rozhodnutia súdu o dedičstve alebo z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom bez ohľadu na to, či veriteľ do dedičstva pohľadávku prihlásil a či v rozhodnutí bol tento dlh v súpise pasív uvedený. Napokon deľba dlhu (pokiaľ nedošlo k dohode dedičov a veriteľa) nie je v rozhodnutí o dedičstve deklarovaná v žiadnej jeho časti (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 18/2009 z 22. júla 2010).

45. Dedičia sú až do právoplatného rozhodnutia súdu vlastníkami celého majetku poručiťela a z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/197/2010, 4Cdo/120/2009, 1Cdo/183/2009, 3Cdo/222/2010). Po právoplatnom skončení konania o dedičstve však už platí citované ust. § 470 OZ, ktoré súd prvej inštancie síce v prejednávanej veci aplikoval, ale nesprávne ho interpretoval, ako už odvolací súd uviedol vyššie.

46. Zo správne zisteného skutkového stavu vyplýva, že uznesením Okresného súdu Skalica č. k. 9D/62/2020 z 11.1.2021, právoplatným dňa 2.3.2021, bola schválená dohoda dedičov o vyporiadani dedičstva po poručiťelovi G. B., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX (pôvodne žalovaný 1/), pričom dedičstvo nadobudli A. B. (pôvodná i súčasná žalovaná 2/) a D. B., nar. XX.X.XXXX (ako v súčasnosti

žalovaný 3/), pričom žalovaný 3/ nadobudol dedičstvo v hodnote 400 eur, pričom prebral dlh poručiťľa vo výške 1.246,52 eura a žalovaná 2/ nadobudla dedičstvo v hodnote 17.340 eur. Všeobecná cena majetku poručiťľa predstavovala 17.740 eur. Uvedené skutočnosti pritom neboli medzi stranami sporné, pretože žalobca netvrdil a ani nepreukazoval iný stav a cenu majetku zanechaného poručiťľom jeho dedičom a žalovaní netvrdili a nepreukazovali okolnosti o stave poručiťľových dlhov a o primeraných nákladoch spojených s pohrebom, preto bolo dôvodným vychádzať z výsledkov dedičského konania, pričom dôkaz príslušným uznesením o dedičstve bol v konaní súdom prvej inštancie riadne vykonaný. Na základe uvedeného teda možno uzavrieť, že žalovaná 2/ ako dedič po poručiťľovi (pôvodne žalovanom 1/) zodpovedá za jeho dlhy v pomere 97,75 %, čo v prejednávanej veci predstavuje sumu 9.225,75 eura a žalovaný 3/ v pomere 2,25 %, čo predstavuje sumu 212,36 eura, zo súdom priznanej istiny (9.438,11 eura). V prejednávanej veci však bolo potrebné zohľadniť tiež skutočnosť, že žalovaná 2/ je aj samostatným subjektom zodpovedajúcim za uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom užívania bytu bez právneho titulu, t.j. jej zodpovednosť za dlh nie je viazaná len na jej právne nástupníctvo po žalovanom 1/ ako je to v prípade žalovaného 3/.

47. Pokiaľ však žalovaný 3/ v odvolaní namietal, že v dedičskom konaní síce nadobudol dedičstvo v sume 400 eur, avšak zároveň zodpovedal za dlhy poručiťľa vo výške 1.246,52 eura, ktoré v plnom rozsahu uhradil, a preto nie je možné ho ako právneho nástupcu v danom konaní zaviazat' k úhrade dlhu po poručiťľovi, pretože by tým došlo k porušeniu ust. § 470 ods. 1 OZ, táto námietka nebola dôvodná. V prvom rade je potrebné poukázat' na to, že tvrdenie žalovaného 3/ o úhrade dlhu, ktorý prevzal po poručiťľovi v dedičskom konaní, je novotou v odvolacom konaní, keďže pred súdom prvej inštancie takúto skutočnosť netvrdil.

48. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa, ako aj protistrany (§ 373 ods. 4 CSP) použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila pred súdom prvej inštancie je obmedzené. Novoty v odvolacom konaní sú ponímané ako reštriktívna výnimka z pravidla, že v konaní pred súdom druhej inštancie nie sú prípustné prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov je prípustná len za splnenia taxatívne stanovených zákonných podmienok uvedených v § 366 CSP.

49. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie (tzv. novoty), možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

50. Odvolací súd nezistil naplnenie žiadneho z dôvodov uvedených v § 366 CSP pre použitie novôt zo strany žalovaného 3/ v odvolacom konaní (bez ohľadu, či nové skutkové tvrdenia o úhrade pohľadávky voči poručiťľovi by boli spôsobilé privodiť žalovanému 3/ priaznivejšie rozhodnutie). Preto odvolací súd na novú skutočnosť uvedenú žalovaným 3/ až v odvolaní prihliadnuť nemohol, keďže nepreukázal žiadnu z taxatívne stanovených podmienok v zmysle § 366 písm. a/ až d/ CSP. Žalovaný 3/ v odvolaní nepreukázal, že neporušil procesnú diligenciu, t.j. nepreukázal, že tvrdenú skutočnosť o úhrade pohľadávky voči poručiťľovi uvedenú až v odvolaní nemohol bez svojej viny uplatniť pred súdom prvej inštancie (§ 366 písm. d/).

51. Pre úplnosť sa žiada sa dodať, že i v prípade ak by nové skutkové tvrdenie o úhrade pohľadávky voči poručiťľovi nebolo novotou v odvolacom konaní, takého skutkové tvrdenie nebolo žalovaným 3/ ani v odvolacom konaní preukázané. Iba v prípade, ak by žalovaný 3/, ktorý na základe dohody žalovaných ako dedičov, schválenej uznesením dedičského súdu, preukázal, že do (skutočnej) výšky ceny nadobudnutého dedičstva uhradil iné pohľadávky voči poručiťľovi, ktoré mali prednosť pred vymáhanou pohľadávkou (k čomu však v súdnej nedešlo), bol by tiež odôvodnený záver, že za dlh poručiťľa voči žalobcovi nezodpovedá.

52. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd pristúpil podľa § 388 CSP k zmene napadnutého výroku I. tak, že žalovanú 2/ zaviazal samostatne na zaplatenie sumy 9.225,75 eura s príslušenstvom, pričom súčasne na zaplatenie zostatku priznanej pohľadávky v pomere pripadajúcom na žalovaného 3/, t.j.

212,36 eura zaviazal oboch žalovaných tak, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

53. O nároku na náhradu trov celého konania (prvoinštančného i odvolacieho), s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 ods. 2 CSP, rozhodol odvolací súd ex offio podľa § 255 ods. 1 CSP, t.j. podľa pomeru úspechu vo veci. Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou 2/ rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že prevažne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu v rozsahu 97,48 % (po odpočítaní úspechu žalovanej 2/ v konaní v rozsahu 1,26 %). Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným 3/, v konaní bol prevažne úspešný žalovaný 3/ (97,78 %), pričom jeho čistý úspech po odpočítaní hrubého úspechu žalobcu (2,22 %), predstavuje 95,56 % a v tomto rozsahu odvolací súd zaviazal žalobcu na náhradu trov konania žalovanému 3/.

54. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).